IRAN BI

مرجع تحلیل ایران

راهنمای کاربردی پیش از شروع پروژه

چک‌لیست آمادگی سازمان برای اجرای هوش تجاری

26
پرسش کلیدی

از نیازسنجی تا تصمیم برای شروع

آیا سازمان شما برای پروژه BI آماده است؟

با این ابزار خودارزیابی، شش بُعد کلیدی را بررسی کنید، شکاف‌ها را شناسایی کنید و برای نسخه اولیه پروژه (MVP) تصمیم دقیق‌تری بگیرید.

1
پاسخ مبتنی بر شواهد
هر گزاره را بر اساس سند، نمونه داده یا توافق واقعی بررسی کنید؛ نه صرفاً بر اساس حدس.

2
امتیازدهی یکسان
بله = ۲، تاحدی = ۱، خیر یا نامشخص = ۰. برای هر ردیف فقط یک گزینه انتخاب کنید.

3
اقدام بعدی مشخص
امتیاز هر بُعد را جمع کنید و در صفحه آخر، اولویت‌ها و مسئول اجرای آن‌ها را ثبت کنید.

> **نکته:** این چک‌لیست یک ابزار پیشنهادی خودارزیابی است؛ نه گواهی آمادگی یا جایگزین بررسی تخصصی داده و زیرساخت.

اطلاعات ارزیابی

نام ارزیاب: _____ نام سازمان: _____

تاریخ ارزیابی: _____ واحد/سمت: _____

چک‌لیست ارزیابی / بخش اول

اهداف کسب‌وکار، کیفیت داده و تعریف شاخص‌ها

01 هدف و ارزش کسب‌وکار

آیا می‌دانیم قرار است چه تصمیمی بهتر شود؟

امتیاز بخش: ____ / 8

#	گزاره قابل بررسی	بله ۲	تاحدی ۱	خیر/نامشخص ۰
01	مسئله اصلی کسب‌وکار و تصمیمی که باید بهبود یابد، مکتوب شده است.	☐	☐	☐
02	حامی اجرایی پروژه با اختیار تصمیم‌گیری و رفع موانع مشخص است.	☐	☐	☐
03	کاربران اصلی و موقعیت‌های استفاده از گزارش‌ها شناسایی شده‌اند.	☐	☐	☐
04	معیار موفقیت و مقدار پایه آن پیش از اجرا ثبت شده است.	☐	☐	☐

02 آمادگی و کیفیت داده

آیا به داده قابل اتکا دسترسی داریم؟

امتیاز بخش: ____ / 10

#	گزاره قابل بررسی	بله ۲	تاحدی ۱	خیر/نامشخص ۰
05	منابع داده، مالک هر منبع و جداول یا فایل‌های موردنیاز مشخص‌اند.	☐	☐	☐
06	دسترسی مجاز به نمونه واقعی داده با موفقیت آزمایش شده است.	☐	☐	☐
07	شناسه‌های مشترک برای اتصال داده‌ها (مانند کالا و مشتری) معلوم‌اند.	☐	☐	☐
08	داده‌های حیاتی از نظر نقص، تکرار و مغایرت نمونه‌سنجی شده‌اند.	☐	☐	☐
09	تاریخچه موردنیاز و تناوب به‌روزرسانی اطلاعات تعیین شده است.	☐	☐	☐

03 تعریف شاخص‌ها (KPI)

آیا همه از اعداد یک برداشت دارند؟

امتیاز بخش: ____ / 8

#	گزاره قابل بررسی	بله ۲	تاحدی ۱	خیر/نامشخص ۰
10	شاخص‌های اولویت‌دار نسخه اول و مالک تجاری هر شاخص تعیین شده‌اند.	☐	☐	☐
11	فرمول، دوره، واحد و استثناهای شاخص‌ها مورد توافق قرار گرفته‌اند.	☐	☐	☐
12	حداقل چند شاخص با گزارش مرجع سازمان تطبیق آزمایشی شده‌اند.	☐	☐	☐
13	ابعاد تحلیل موردنیاز (زمان، شعبه، کالا، مشتری و...) مشخص شده‌اند.	☐	☐	☐

یادداشت ارزیاب: مهم‌ترین مانع در این سه حوزه چیست؟ .....

چک‌لیست ارزیابی / بخش دوم

راهبری، فناوری و آمادگی استقرار

04 مالکیت و راهبری

آیا مسئولیت‌ها شفاف است؟

امتیاز بخش: _____ / 8

#	گزاره قابل بررسی	بله ۲	تاحدی ۱	خیر/نامشخص ۰
14	مالک کسب‌وکاری، مالک فنی و تصمیم‌گیر تغییر دامنه مشخص‌اند.	☐	☐	☐
15	زمان کارشناسان واحدها برای بررسی و تأیید خروجی رزرو شده است.	☐	☐	☐
16	فرایند ثبت و رسیدگی به مغایرت داده و اختلاف KPI تعریف شده است.	☐	☐	☐
17	مسئول نگهداری تعاریف و مستندات پس از انتشار تعیین شده است.	☐	☐	☐

05 فناوری و امنیت

آیا بستر اجرا قابل بهره‌برداری است؟

امتیاز بخش: _____ / 10

#	گزاره قابل بررسی	بله ۲	تاحدی ۱	خیر/نامشخص ۰
18	محدودیت‌های استقرار، محرمانگی اطلاعات و مجوزهای دسترسی روشن‌اند.	☐	☐	☐
19	حجم داده، تعداد کاربران و نیاز عملکردی به‌صورت اولیه برآورد شده‌اند.	☐	☐	☐
20	روش اتصال و انتقال داده و برنامه به‌روزرسانی بررسی شده‌اند.	☐	☐	☐
21	پایش خطا، پشتیبان‌گیری و بازیابی در طرح عملیاتی دیده شده‌اند.	☐	☐	☐
22	هزینه ابزار، زیرساخت، نگهداری و پشتیبانی اولیه برآورد شده است.	☐	☐	☐

06 دامنه اجرا و پذیرش کاربران

آیا می‌توانیم یک نسخه ارزشمند تحویل دهیم؟

امتیاز بخش: _____ / 8

#	گزاره قابل بررسی	بله ۲	تاحدی ۱	خیر/نامشخص ۰
23	محدوده نسخه اولیه (MVP) و موارد خارج از آن توافق شده‌اند.	☐	☐	☐
24	پرسش‌های مدیریتی اولویت‌دار و طرح اولیه گزارش‌ها موجود است.	☐	☐	☐
25	آزمون پذیرش کاربر (UAT) و آموزش کاربران برنامه‌ریزی شده‌اند.	☐	☐	☐
26	مسئول پشتیبانی و فرایند درخواست تغییر پس از استقرار مشخص‌اند.	☐	☐	☐

یادداشت ارزیاب: کدام ریسک باید پیش از شروع توسعه برطرف شود؟ .....

SCORE / ACTION

نتیجه ارزیابی و برنامه اقدام

از چک‌لیست به تصمیم اجرایی برسید

۱. امتیاز هر حوزه را وارد کنید

حوزه	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب‌شده
هدف و ارزش کسب‌وکار	۸	.....
آمادگی و کیفیت داده	۱۰	.....
تعریف شاخص‌ها (KPI)	۸	.....
مالکیت و راهبری	۸	.....
فناوری و امنیت	۱۰	.....
دامنه اجرا و پذیرش کاربران	۸	.....
جمع کل	**۵۲**	**..... / ۵۲**

۲. نتیجه را تفسیر کنید

۴۱ تا ۵۲ | آمادگی اولیه مناسب

در صورت عبور از کنترل‌های حیاتی و اعتبارسنجی عملی، برای شروع MVP برنامه‌ریزی کنید.

۲۶ تا ۴۰ | شروع مشروط

یک MVP محدود همراه با برنامه رفع شکاف‌ها و معیار پذیرش شفاف تعریف کنید.

۰ تا ۲۵ | نیاز به آماده‌سازی

ابتدا موانع اصلی در هدف، داده و مالکیت را رفع کنید؛ اجرای گسترده توصیه نمی‌شود.

کنترل‌های حیاتی (حتی با امتیاز بالا): اگر پرسش ۲ (حامی اجرایی)، ۶ (دسترسی واقعی به داده)، ۱۱ (تعریف KPI)، ۱۸ (امنیت و مجوزها) یا ۲۳ (دامنه MVP) امتیاز «۰» گرفته است، قبل از شروع اجرای اصلی آن را تعیین تکلیف کنید. این حدود امتیازدهی صرفاً راهنمای پیشنهادی هستند.

۳. برنامه اقدام ۳۰ روز آینده

شکاف یا ریسک اولویت‌دار	اقدام قابل تحویل	مسئول	مهلت

گام بعدی: ارزیابی تخصصی وضعیت موجود

برای تدوین مسیر استقرار متناسب با داده‌ها، تیم و اهداف سازمان خود، از راهکارهای ایران BI دیدن کنید.

iran-bi.com

راهنمای تکمیل: «بله» یعنی شواهد و تأیید وجود دارد؛ «تاحدی» یعنی بخشی آماده است؛ «خیر/نامشخص» یعنی هنوز شواهد کافی وجود ندارد. درصد آمادگی و امتیاز نهایی جایگزین ارزیابی ریسک نیست.